

замість декількох. По-п'яте, має можливість підводної зйомки (максимально до 30 метрів) для проведення фіксації при пошуках людини, транспортного засобу і т. ін. у водоймах.

Широкі можливості використання в слідчій практиці action-камер при проведенні слідчих (розшукових) дій дозволяє з високою точністю і повнотою відтворювати рухи, міміку, жестикуляцію осіб (при допиті та одночасному допиті двох або більше осіб), дає більш повну можливість відображення не тільки статичної, а й динамічної обстановки (огляд місця події, обшук, пред'явлення для впізнання, слідчий експеримент) та має багато інших переваг.

Зазначений тип цифрових пристроїв може також бути корисним також і в ході судово-експертних досліджень, які потребують аналізу певних явищ і процесів у динаміці. Наприклад, під час балістичної або вибухотехічної експертизи значно полегшується фіксація динаміки пострілу або вибуху.

Список використаних джерел:

1. Insta360 ONE X URL: <https://insta360.com.ua/cameras/one-x>

Плетенець Віктор Миколайович

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики,
судової медицини та психіатрії
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

СТАН ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОДОЛАННЯ ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВУ

Протидія кримінальному судочинству в Україні, в останній час, набуває все більшого розповсюдження, трансформується з окремих поодиноких проявів в цілеспрямовану, системно-структуровану діяльність зацікавлених осіб.

Згадки про прояви (ознаки) протидії розслідуванню, судовому розгляду можемо зустріти ще до запровадження у 60-ті роки минулого століття вченими-криміналістами цього поняття. Як прояви даного явища так і засоби його подолання згадувалися у певних роботах, зокрема Г.Гроса [1], А.Вейнгарата [2, с. 5–27] та інших.

Значної уваги було приділено з боку науковців досліджуваній проблематиці, однак, незважаючи на існуючі роботи, комплексного дослідження явища протидії розслідуванню не проводилося [3, с. 10]. Це, обумовлювало, продовження наукових пошуків шляхів вирішення розглядуваної проблематики.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

При цьому аналіз існуючих робіт дозволяє визначити, що, здебільшого, вони присвячувались проблемам подолання протидії досудовому розслідуванню і, лише деякі з них – судовому розгляду кримінальних проваджень. Відповідно, комплексних досліджень подолання проявів протидії судовому розгляду, з відомих нам робіт, в Україні не велося.

Спроби, в рамках проведених досліджень: кандидатських дисертацій, а тим паче статей, та тез доповідей не могли вирішити існуючої ситуації подолання даного явища. Однак вони сприяли формуванню основи для подальших ґрунтовних наукових розробок більш високого рівня.

Варто звернути увагу на той факт, що серед позицій, висловлених науковцями, котрі приділяли увагу дослідженню розглядуваної проблематики, відсутнє єдине бачення щодо наповнення змістом поняття «протидія розслідуванню злочинів».

Так, В.М. Карагодін протидію попередньому розслідуванню розуміє як умисні дії (або систему дій), спрямованих на перешкоджання виконанню завдань попереднього розслідування та встановленню об'єктивної істини за кримінальною справою, на ухилення винуватця від кримінальної відповідальності шляхом впливу на інформацію про злочинне діяння або на її носія [4, с. 18].

Протидія розслідуванню, розглядається А.Б. Петруніною як система протиправних та інших умисних дій (бездіяльності) осіб, зацікавлених у перешкодженні встановленню істини по кримінальній справі та притягненню до відповідальності винуватців у вчиненні злочину [5, с. 12].

Наведені визначення науковців висвітлюють протидію діяльності правоохоронним органам, здійснювану в рамках досудового розслідування. Відповідно, поза їх увагою залишалась вагома стадія – судового розгляду кримінального провадження, що не знайшло свого відображення у відповідних дослідженнях та змісті запропонованих визначень.

Деякі вчені наголошують, що протидія не обмежується лише досудовим слідством та продовжується під час судового розгляду провадження. Так, на думку А.Ф. Волинського, протидія розслідуванню являє собою систему умисних, протиправних дій (бездіяльності) осіб, спрямованих на перешкодження діяльності правоохоронних органів зі збору та використання розшукової доказової інформації у процесі порушення та розслідування кримінальної справи, а в підсумку – на перешкодження правосуддю [6, с. 47]. Подібні точки зору висловлюються й іншими вченими.

В ході судового розгляду протидія не тільки не знає, а й може набувати нових форм та способів впливу, характеризуватися розширенням кола суб'єктів, переслідуваними цілями.

Таким чином, в діяльності зацікавлених осіб з реалізації протидії на стадіях досудового слідства та судового розгляду кримінальних проваджень, може простежуватись системність. Це обумовлює необхідність комплексного підходу до дослідження, з урахуванням, потреб не лише співробітників слідства, а й суду у подоланні відповідних проявів.

Окрім того точаться дискусії щодо місця «подолання протидії» в системі криміналістики. Так, протидію розслідуванню включають до «Загальної частини криміналістики» [7], "Криміналістичної тактики" [8, с. 141–142], "Криміналістичної методики" [9].

Визначення місця криміналістичного забезпечення подолання протидії кримінальному судочинству в системі розглядуваної науки, обумовлено необхідністю розгляду в його рамках таких його компонентів як досудове розслідування та судовий розгляд. При цьому дослідження зазначених компонентів має здійснюватися не ізольовано один від одного, а в їх діалектичній єдності.

Невизначеність із місцем в системі науки «Криміналістика» не сприяє формуванню цілісного уявлення про зміст, цілі, способи, форми, учасників протидії та дієві засоби її подолання. Таким чином перед дослідженням постає одна з ключових задач, на підставі вже здійснених теоретичних розробок, передового практичного досвіду подолання проявів протидії кримінальному судочинству сформуванню концепції щодо місця досліджуваного явища в системі криміналістичної науки.

Дискусійними залишаються підходи вчених до форм протидії розслідуванню. Так, перший визначає протидію розслідуванню з позиції активних дій, другий – як активних, так і пасивних, третій – ґрунтується на неможливості чіткого розмежування проявів протидії активного та пасивного характеру.

Пошук відповіді на це питання обумовлює необхідність ґрунтовних досліджень з рамках криміналістичного забезпечення подолання протидії кримінальному судочинству.

Таким чином нами окреслені лише деякі проблемні аспекти сучасного стану криміналістичного забезпечення подолання протидії кримінальному судочинству, що потребують комплексного підходу до їх вирішення та визначені шляхи їх вирішення.

Зміна ситуації, на нашу думку, можлива, у першу чергу, шляхом здійснення комплексного підходу й фундаментального дослідження проблематики криміналістичного забезпечення подолання протидії кримінальному судочинству та формування, на їх основі, теоретичних засад діяльності відповідних правоохоронних органів.

Список використаних джерел:

1. Гросс Г. Руководство для судебных следователей как система

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

криміналістики / Гросс Г. – [Новое изд., перепеч. с изд. 1908 г.]. М. : ЛексЭст, 2002. 1088 с.

2. Вейнгарт А. Уголовная тактика. Руководство к расследованию преступлений. СПб., 1912.

3. Александренко О.В. Криміналістичні проблеми подолання протидії розслідуванню : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 К., 2004. 22 с.

4. Карагодин В. Н. Преодоление противодействия предварительному расследованию. Свердловск, 1992. С. 18, 20.

5. Петрунина А. Б. Противодействие расследованию преступлений в сфере незаконного оборота нарко-тиков и криміналістические меры его выявления и преодоления : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. М., 2006. С. 12.

6. Криміналістика / под ред. А. Ф. Волынского, В. П. Лаврова. М., 2012. С. 47

7. Криміналістика: учебник для студентов вузов / под ред. А.Ф. Волынского, В.П. Лаврова. 2-е изд., перераб. и доп. М., 2008.

8. Шепитько В. Ю. Преодоление противодействия расследованию: проблемы формирования криміналістической тактики // Публичное и частное право. Вып. II (VI). М.-Воронеж, 2009.

9. Аверьянова Т.В., Белкин Р.С., Корухов Ю.Г., Россинская Е.Р. Криміналістика. Учебник для вузов. Под ред. Заслуженного деятеля науки и техники Российской Федерации, профессора Р.С. Белкина. М. Издательство Норма (издательская группа норма-Инфра М), 2000. 990 с.

Приловський Володимир Володимирович,
старший викладач кафедри криміналістики,
судової медицини та психіатрії
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ВЗАЄМОДІЯ ЧЛЕНІВ СОГ НА МІСЦІ ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

У тлумачному словнику української мови під поняттям «взаємодія» розуміється співдія, спів діяння; взаємний зв'язок між предметами у дії, а також погоджена дія між ким, чим-небудь.

В загальному аспекті взаємодія – це процес безпосереднього або опосередкованого впливу об'єктів (суб'єктів) один на одного, що породжує взаємну обумовленість і зв'язок.